

בְּהֵעֶלְתְּךָ

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 634 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 520 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל י"ד סיון תשפ"א

999 פ 29189

בְּהֵעֶלְתְּךָ - תוכן ענייני הפרשה

- א. ציווי ה' שאהרן ייטיב (יכין את הפתילה והשמן) וידליק את נרות המנורה, לכוון הנר האמצעי, ומעשה המנורה.
- ב. קידוש הלווים לעבודה: גילוח, הזאה, טבילה, קרבן, תנופה.
- ג. הקרבת הפסח ב"ד ניסן, ו"פסח שני" ב-ד"ד אייר (ט, א-ד).
- ד. ענן ה' על המשכן, ומסעות בני ישראל וחנייתם על פי הענן ועל פי ציווי משה.
- ה. ציווי ה' למשה לעשות שתי חצוצרות מכסף ולתקוע בהן למקרא הנשיאים, למסע, במלחמה, ובקרבנות המועדים.
- ו. מסע בני ישראל מהר סיני, יתרו חוזר למדין, דברי משה ליתרו כשרצה לשוב לארצו.
- ז. וי'הי' בנסע הארץ - פרשה בפני עצמה (י, לה-לו).
- ח. עם ישראל מתאוננים-ונוענשים בתבערה, ונסיון תאנות הבשר (יא, א-ה).
- ט. תיאור המן, צבעו, טעמו, סדר ירידתו- "עטוף" בטל (יא, ו-ט).
- י. תלונות בני ישראל. ה' אומר למשה למנות 70 זקנים, ואכילת הבשר (שלי) במשך חודש שלם (יא, ט-כב).
- יא. אלדד ומידד מתנבאים במחנה, ו"קברות התאונה".
- יב. מרים ואהרן מדברים על משה, עונשה של מרים (צרת), תפילת משה על מרים, דבר ה', המתנת עם ישראל למרים במשך שבעה ימים - מפני כבודה - עד שנטהרה מהצרת.

"זְכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חָנָם אֵת הַקִּשְׁיָאִים וְאֵת הָאֲבִטְחִים... וְעַתָּה נִלְשְׁנוּ יְבִשָּׁה אֵין כֹּל בְּלִמִּי אֶל הַמֶּן עֵינֵינוּ" (יא, ה-ו)

בני ישראל מתענגים לטעם הנפלא של דגים אבטיחים קישואים... מובא במדרש פליאה לכאורה חסר כל הבנה, וכך נאמר: זְכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה - מכאן שמדליקים נרות שבת. מה הקשר? על כך עונה החיד"א בספרו "דבש לפי (מערכה נ') בשם הרב אלעזר די אבילא זצ"ל באופן נפלא. יש לתמוה מדוע הם מבקשים דגים. הרי נאמר על המן שלא היה לו טעם משלו אלא כל מה שאדם חשב - היה במן. מישהו רצה להרגיש טעם גלידת וניל? חשב על גלידת וניל והרגיש את זה באכילת המן וכו'. אז למה להם דגים? שיחשבו על דגים וירגישו טעם דגים? אלא כלל הוא שאין לאדם הנאה ממה שהוא לא רואה. מי שאוכל בחושך מוחלט אין לו טעם באוכל כמו מי שרואה את מה שאוכל. מאכל חסר צבע - אין בו טעם. את הדברים הפשוטים הללו יודע כל יצרן מזון. צבע מאכל עושה את העבודה. מיקרוגל שיוצא ממנו מאכל מבושל חסר צבע - זה לא טעים. צריך גם השחמה. מחשבה על דגים בלי לראות את המאכל זה בכלל לא אותו טעם. עונג שבת אלו מאכלים טובים לכבוד שבת. אדם שיושב בחושך לא נהנה מהאוכל. בסעודת שבת חייב להיות אור ולכן תקנו חז"ל הדלקת נרות שבת שיהיה אור בבית. מה המקור לחשיבות האור גם באכילה? התלונה של בני ישראל שאין להם טעם במן והם רוצים דגים. זה שנאמר במדרש זְכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה - מכאן שמדליקים נרות שבת.

כתוב בפרשה (ט, יח): **"עַל פִּי ה' יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל פִּי ה' יִחְנוּ"**. ומובא **בשכל טוב** (בובר ויקרא פרק א): **מִשְׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה הִבְיֵאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ נִזְכִּירָה דְדִידְךָ מִיַּיִן מִיִּשְׁרָיִם אֶהְבֹּדְךָ** (שיר השירים א, ד) - אל תקרי **"מִשְׁכְּנֵי"** אלא **"מִשְׁכְּנֵי"**, כיון שהוקם המשכן נתמלא כבוד ה' ושכן עליו הענן, ולא היו נוסעים אלא לפי העלותו. **"אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה"** - שנאמר: **"עַל פִּי ה' יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל פִּי ה' יִחְנוּ"**. ואומר ה' **אֲרוּר הַחַיִּים**: בא הכתוב לסדר כל בחינות הנהגות הענן, וללמד שִׁבְחָן של ישראל שהיו חפצים באשר יחפוץ ה'. ועוד מובא במדרש: ומה תלמוד לומר: **"וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל"**? להודיע שבחן של ישראל, שכיון שאמר להם משה: קומו סעו, לא אמרו: היאך אנו יוצאין במדבר ואין בידינו מחיה לדרך, אלא האמינו והלכנו אחר משה. ועליהם מפורש בקבלה (בנביא ירמיה ב, ב): **"הֲלֹךְ וְקִרְאתָ בְּאָזְנֵי יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר, כֹּה אָמַר ה' זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֶהְבֵּת כְּלוּלְתֶיךָ לְכַתֵּב אַחֲרַי בְּמִדְבַר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה"**. כתב השל"ה: כל פעולה שאדם רוצה לעשות - יאמר **אִם ירצה ה'** או **בעזרת ה'**, שהרי לא רק במדבר בלבד היו החניה והנשיעה על פי ה', אלא כל צעד ושעל בכל אתר - הוא על פי ה', וכשאדם אומר **"בעזרת ה' או אִם ירצה ה' כדאי שיתרגל לומר זאת בהתבוננות, ולא כמצוות אנשים מלומדה, וע"י זה מחדיר בעצמו ומשיב ללבבו עיקרי האמונה ומביא עליו ברכה. ואכן, גדולי רבותינו ידעו להשתמש בהנהגה זו של "עַל פִּי ה' יִסְעוּ... וְעַל פִּי ה' יִחְנוּ"**, כפי שמעיד המעשה הבא המובא ב'אור דניאל': רבי חיים חורי זצ"ל נסע במונית מעירו גאבס. כשהתאחרה השעה ביקש מהנהג לעצור בצד הדרך כי ברצונו להתפלל מנחה. סירב הנהג הערבי להיענות לבקשה. גם כשהסביר לו הרב שעוד מעט יעבור זמן התפילה לא נעתר הנהג. לפתע, כעבור רגע קל, כבה מנוע המכונית והיא דממה. ניסה הנהג להתניעה ולא עלה בידו. הנהג ירד לאתר את מקור התקלה ולתקנה, ובינתיים ירדו הצדיק ומלווהו והתפללו מנחה בצד הדרך. לאחר שסיים תפילתו, שאל הרב את הנהג הגוחן על המנוע: **"מדוע אינך נוסע?"** **"עדיין לא הצלחתי לאתר את הקלקול במכונית"** - השיב הנהג. **"אין מה לתקן"**, אמר הרב - **"דבר לא התקלקל, היכנס למכונית וסע לשלום"**. משך הנהג בכתפיו, הוריד את מכסה המנוע, נכנס למכונית והתניעה - והמנוע פעל ללא דופי. במשך כל הדרך עד הגיעם לג'רבא מחוז חפצם, לא פסק הנהג להתפעל ולהשתומם ואמר, כי יודע הוא לבטח שאך ורק בגלל סירובו לעצור לצורך התפילה אירעה התקלה, ומבקש סליחה ומחילה. התנה הצדיק את סליחתו בכך שהנהג יעצור מעתה לכל יהודי שיבקש חניה לצורך תפילה! תפקיד עמוד הענן ועמוד האש היה לקבוע לישראל את סדר מסעם, מתי יחנו ומתי יסעו.

יש כאן מוסר גדול אומר **הרב מרדכי אליהו זצ"ל**, שכל הנהגותיו של אדם צריכות להיות על פי ה' - על פי שכתוב בתורה, ולא על פי ההיגיון שלו. אם לא ינהג כך עלול הוא לבוא לידי תקלות ומכשולים. דבר נוסף יש ללמוד מהפסוק, והוא שעל האדם לדקדק בקיום ההלכה לא רק בחנייתו - בביתו, אלה גם ב'מסע' מחוץ לביתו, במקומות בהן הוא עלול לחשוב להקפיד פחות על ההלכה ועל המשמעות של קידוש ה' או חלילה חילול ה', כי 'פה לא מכירים אותי' אז הוא מתיר לעצמו לעשות דברים פעמים גם חמורים. זהו שכתוב: **"עַל פִּי ה' יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל פִּי ה' יִחְנוּ"** - **בכל מקום ומקום יש לנהוג על פי ה' - רצון ה'.**

מסע

”בְּהַעֲלֶתְךָ אֶת הַנֶּרֶת...” (ה, כג) - הילד הזה

הוא אתה!...! - סיפור מדהים

פקק התנועה שהשתרך לפני מיודענו הנכבד בניו ג'רזי, גרם ללבו להלום בפראות: האם יספיק לפקוד את קבר אביו ביום היארצייט? מה ישקע קודם, הפקק או השמש? ככל שהתנועה האטה את מהלכה יותר ויותר, כך הלך והבין, שהפעם זה לא יקרה. אין סיכוי להגיע לבית החיים לפני השקיעה. כאשר היה הדבר מעבר לכל ספק, החליף כיוון ונסע בחזרה ללייקווד (LAKEWOOD) - עיירת מגוריו. חלפו מספר שבועות והוא הזדמן לקרבת בית החיים. אופס! צצה מחשבה בראשו, אולי אכנס עכשיו "להשלים" את מה שהחסרתי. אינו דומה ביקור בקבר ביארצייט לסתם יום של חול, אבל טוב מאוחר מלא כלום. תמיד טוב לומר כמה מזמורי תהלים לעילוי נשמת אבא.

בית-החיים היה ריק. כמעט... הוא הבחין בקבוצת אנשים קטנה מתגודדת. התקרב למקום וראה שמדובר בלוויה. האנשים ניצבו מסביב לבור, הגופה היתה מונחת בסמוך. בקבר עצמו התעסק גוי בחפירה.

העיף מבט, וקלט שכל הנוכחים חילוניים גמורים... "יאנקיס" אמריקאיים, שכל מושגיהם מתחילים ומסתיימים ב"יונייטד סטייטס אוף אמריקה". ריחם על הנפטר, ששכב כאבן שאין לה הופכין. האם יזכה בכלל לקבורה יהודית, כדת וכהלכה? הוא ניגש, והחל מגשש: "יש עניין שיהודי יחצוב את הקבר... הידעתם זאת?" הנוכחים פערו מולו עיניים... הם לא הבינו מה הוא שח, וזה גם לא ממש עניין אותם. טוב, על חציבת הקבר הוא עוד יכול לוותר (גם בארץ, בערים כמו ירושלים, שם מלאכת החציבה בסלע מתישה, מותירים את העבודה לגוי. מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל זכה שאף חציבת קברו תיעשה בידי יהודים בלבד), אך מה יהיה עם הקבורה עצמה? גוי יזרוק את גופתו של היהודי פנימה כקבורת חמור!...? ר"ל.

לקח יוזמה והודיע לנוכחים: "חבר'ה! אני מוכן לחפור את הקבר בחינם! אתם תשלמו לגוי מה שסיכמתם ביניכם, ותנו לי לעבוד!" לזאת הם כבר לא התנגדו - למה לא...?

קפץ לבור, חפר, חצב, התלכלך כהוגן, ובלבד שיהודי - אותו לא הכיר מימיו - ייפרד מן העולם כיהודי, ולא כגוי.

לאחר הקבורה, אותה ביצע בהתאם לגבול ידיעותיו בתחום, יצא מן הבור. הוא ספר את המשתתפים וגילה שיש שם בדיוק תשעה גברים. הוא עצמו העשירי - אז אפשר אפילו לומר קדיש! הסביר להם מה לענות אחריו, וקולו הנרגש התפשט בבית החיים: "יתגדל ויתקדש שמה רבא"...

בתום ההלוויה המוזרה ביותר בה השתתף בחייו החל להרהר בפלא הלזה. לראשונה בחייו נמנע ממנו לעלות לקבר אביו ביום היארצייט. היא הנותנת, הוא עלה לקבר בהזדמנות אחרת, ואז הוא פוגש לווייה כזו אומללה, ומוצא את עצמו בתפקיד חדש: הקברן של ניו-ג'רזי!

ומיהו הנפטר? לבטח אדם שקרוב לדת כמו ילדו וכמו קרוביו וידידיו, אותם פגש בבית החיים. ובכל זאת זכה לקבורה יהודית ואפילו לקדיש לאחר הקבורה - הלוא דבר הוא! שאל לשמו ולשם עירו, ופנה לומר תהלים על קבר אביו. בהזדמנות צלצל למכר שלו, אשר מתגורר בעיר מגוריו של הנפטר הנ"ל. נקב בשמו ושאל: "הכרת אותו במקרה?" המכר התפלא, לשם מה הוא מתעניין אודותיו: "הוא היה מנוכר לדת - מה לך ולו"ר...?"

סיפר לו את ההתרחשות ואת "הקשר האישי" שנוצר ביניהם בנסיבות כה מוזרות... "תקשיב טוב" נענה המכר "אבל תקשיב טוב למה שאני מספר לך! לפני כשלושים וחמש שנה נוכחתי לראות במצב העגום של החינוך היהודי בעיר מגוריי ובכל ערי ועיירות הסביבה. ילדים לומדים בית ספר ציבורי - לא יהודי - יחד עם ילדי הגויים, שם לא זוכים לחינוך יהודי כלל. שעות אחר הצהריים פנויות להם, אך אין מי שיאסוף אותם וילמד אתם קצת יהדות ותורה.

מה עשיתי? הייתי אוסף כסף מאנשים אמידים, ומשלם לאברכים שילמדו את הילדים אחר הצהריים. למרות היותו חילוני, ניגשתי גם לנפטר המדובר וביקשתי ממנו תרומה עבור הפרויקט. הוא לא גילה עניין. הסברתי לו את המטרה, אך לא הצלחתי לחבר אותו.

פתאום קלטתי, שקשה לו לתרום למטרה כללית, לאיזה ארגון שעושה דברים - טובים יותר או טובים פחות. את האיש הזה צריך לחבר למשהו אישי. אמרתי לו שם של אבך ושם של ילד. הוא הקשיב לשמות, ולא הבין לאן אני חותר. הסברתי: האבך הזה לומד עם הילד הזה - אני מבקש שתתמוך בלימוד המשותף שלהם למשך שנה אחת. זה כבר דיבר אליו! פה הוא לא תורם ל"ארגון", אלא לשני אנשים, שאת שמם הוא כבר מכיר - לאבך "שלך" ולילד "שלך", והילד הזה הוא אתה!...!

[102 סיפורים - ר' צבי נקר]

”וְהָאִישׁ מִשָּׁה עָנָיו מְאֹד מִפְּלֵ הָאָדָם אֲשֶׁר

עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה” (יב, ג) - ענווה גדולה מכולם

בהקדמת ספרו הנודע 'בגדי ישע' (על ש"ע אר"ח), כתב הגאון רבי ישעיהו וינר זצ"ל מפראג, פנינה נפלאה אודות פסוק זה: שכן לכאורה יש להקשות, מדוע בתחילה נקט הפסוק כלל באומרו "וְהָאִישׁ מִשָּׁה עָנָיו מְאֹד", ואז בא הפרט "מִפְּלֵ הָאָדָם"? אחר שאמר שהוא עָנָיו מְאֹד הרי זה כולל הכל, ואיזה צורך יש לפרט יותר ממי הוא עָנָיו? ואם הכונה היתה לכלל שיש בו ריבוי, צריך היה לומר "עָנָיו מִפְּלֵ"?

עוד יש לדקדק: מה זה שאמר הכתוב "הָאָדָם" - בה"א הידיעה? יאמר: "מִפְּלֵ הָאָדָם"! מה גם שמלשון "הָאָדָם" נראה שכוונתו לאדם ידוע שהוזכר לפני כן ובפועל לא הוזכר כלל אדם מסוים שהפסוק מתייחס אליו בתיאור גודל ענוותנותו של משה! ותמיהה שלישית: מה זה שהכתוב טורח לפרט "מִפְּלֵ הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה", פשיטא! וכי יושבי שמים הם בני אדם, שהכתוב נדרש להודיע לנו שכאן הכוונה לאדם המתגורר "עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה"? כדי ליישב זאת, מקדים בעל "בגדי ישע", כי תכלית הענווה היא שיהיה האדם עָנָיו ושפל מאד בעיני עצמו, ולא יראה את מעלתו מול בני אדם, וכל מעלה שיראה באדם אחר, כגון כשיראה אדם ירא שמים, אף שהוא עצמו ירא שמים אלף מונים יותר ממנו, ומחדש בכל יום מעשים טובים יותר מאדם זה, בכל זאת יאמר לעצמו: 'הלואי ואהיה מחדש דבר מתוק כזה!' ויחשוב עצמו כאין נגדו, ולא שיאמר כן בלשונו כלפי חוץ, אלא באמת ישריש בעצמו מחשבה זו.

זו היתה ענוותנותו של משה רבינו, שהיה אדון כל הנביאים, וקיבל את התורה מיד הקב"ה עצמו, עד שאמרו חז"ל שהלוחות היו ששה טפחים, והיו שני טפחים בידי הקב"ה ושנים בידי משה ושני טפחים באמצע - מי יוכל להשיג מעלות נשגבות שכאלו? ולמרות זאת סבר משה שכל אחד מישראל גדול ממנו בחכמה ובריאה, והיה אומר: 'הלואי ואהיה ירא שמים כמותו!' אף שאותו אדם היה קטן שבישראל. זו תכלית מידת הענווה!

והנה, ידוע שאברהם אבינו נקרא 'אדם', כמבואר במדרש (הובא ברש"י יהושע יד, טו): 'האדם הגדול בענקים הוא אברהם אבינו', ובגמרא מובא: 'אמר רבא ואיתמא רבי יוחנן: גדול מה שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם, שאילו באברהם כתיב "וְאָנֹכִי עֶפְרַיִם וְאֶפְרַיִם", ואילו במשה ואהרן כתיב "וַיִּנְחַנּוּ מֶה" (שמות טו, ז).

ונוסיף על הדברים, שהנה אברהם נקרא 'אָדָם'. וראה זה פלא שאדם' הם רשאי תיבות של: א'ברהם, ד'וד, מ'שה. ששלושת הגדולים הללו ה'ין סמל לעוונה בעם ישראל ועליהם נאמר: אברהם - "וְאָנֹכִי עֶפְרַיִם וְאֶפְרַיִם" (בראשית יח, כז). דוד - "וְאָנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ חֲרַפְתִּי אָדָם וּבְזוּי עָם" (תהלים כב, ז).

משה - "וְהָאִישׁ מִשָּׁה עָנָיו מְאֹד מִפְּלֵ הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה" (יב, ג).

”בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות” (ח, ב)

מילים מאירות בחדר החושך - סיפור

סיפור הרה"ח יוסף יצחק כהן מארה"ב: ביום מהימים נאמר לי כי באזור ביי-סארקוויי (Bay sarkway) מתגורר יהודי אוד מוצל מאש ופליט רוסי בשם משה זאוועצער שהתגורר שנים ארוכות בעיר ברנוביץ' (מקום מגוריהם של האדמו"רים ה'בית אברהם' מסלונים זיע"א ובנו הזכרון קדוש' מסלונים זצ"ל ה"ד). התקשרתי אליו, וביקשתי להיפגש עמו כדי לדלות מאוצרותיו מרגליות הגנוזות עמו מדור שעבר ונכחד.

משה זאוועצער היה צלם בימים ההם. בין הזיכרונות שהעלה, סיפר שבשנות מלחמת העולם השנייה, כשהמצב הורע והסכנה גברה, סירב ה'יונגער רבי' לשמוע על הרעיון לעזוב את ברנוביץ' ולהשאיר את החסידים לבדם מול מלחמת הרשע, אך הדואגים לשלומם אמרו לו שישנה דרך כלשהי לארגן קבוצה גדולה של חסידים שיעזבו יחדיו את מקום הסכנה. אז נאות הרבי לשמוע על הרעיון.

אחר כך אמרו לאדמו"ר שיש להכין מסמכים, שאם תתגלגל שעת הכושר, יהיו המסמכים מוכנים.

תחילה התנגד להצטלם, אך כשגברו השכנועים כי מדובר בפקוח נפש, הסכים להצטלם להכנת דרכון, והזמינו את משה הצלם כדי שיצלם את הרבי. הצלם אמר שעל הרבי לבוא לביתו, כי יש חדר חושך שרק בו ניתן לצלם באופן שהתמונה תצא ראויה. ה'יונגער רבי' בא לביתו של משה, שהכניסו לחדר החשוך. המצלמה היתה מכונת ענק מגושמת וכבדה שהוצבה על שלוש רגליים גסות ואיתנות.

המצטלם היה מתמקם מול המצלמה בחדר החשוך, ובנוסף היה הצלם פורש סדין עבה, שחור ומאפיל, שכיסה תחתיו את הצלם והמצלמה. מלבד חרך צר שנותר עבור עיניית המצלמה, נסתרו וכוסו הצלם והמצלמה מעין רואים. כשהביק האור המצלם, אמר הרבי ברתחה גועשת יוקדת לבבות: משה, משה, זכור! אפשר להסתגר בחדר חשוך. מכוסים. אין רואה. אבל רושם נשאר!

וכשאמר הרבי את המילים האחרונות, חזר ואמרן ביקוד קודש ובשאה אדירה, בהביטו לעבר הצעיר שעמד נכחו בחושך: **’אבל הרושם נשאר’**, עשרות שנים אח"כ, באמריקה, סיפר משה הקשיש: תלאות השואה עברו עליי, ואף רשעות הקומוניזם, היטלר, סטאלין וממשיכיו. חייתי מאחורי מסך הברזל. נותקתי כליל ונדדתי הרחק ממורשת אבות, עד שחשבת ששכחתי את יהדותי. כשעמדתי להקים את ביתי נקלעתי לניסיון התבוללות בעם אחר. סברתי כי לא תהיה לי כל רתיעה, ואף התכוונתי באופן מעשי לקראת חתונה עם בת גויה... פתע פתאום באה אותה שאגת קודש **’אבל הרושם נשאר!’** והתייצבה מולי. ככל שניסיתי לנער את ראשי ממנה לא הצלחתי. היא רדפה אחריי לכל פינה שפניתי. מולי קמה וגם ניצבה, וחסמה את יכולתי לרעות בשדות זר, עד שלא נותרה לי ברירה אלא לבנות ביתי עם בת ישראל כשרה!

”ויאמר אל נא תעזב אתנו פי על פן ידעתך חנתנו במדבר ויהיית לנו לעינים” (י, לא)

אם נפרש את הפסוק כפשוטו, תתבקש כאן תמיהה גדולה: הלא ענן ה' הלך לפניו יומם והנחה להם את הדרך, ואם כן לשם מה צריך משה שיתרו יהיה לעינים לישראל במדבר? ביאור נפלא על כך, כתב הגאון רבי תנחום גרשון

ביליצקי זצ"ל, בעל שו"ת 'גינת ביתן': "רבנו בחיי בספרו 'חובות הלבבות' (שער ה', פרק ה'), מתאר כיצד הנפש אומרת אל השכל: 'קשה לי להיפרד מהתאוות וההנאות הגופניות, מפני שהורגלתי בהם זמן ארוך', והנפש מבקשת מהשכל שיורה לה מה הדרך להתמודד עם התאוות הגופניות, וכיצד לשלוט עליהם. השכל משיב לה במשל מן החיים: אדם משכיל ונבון מסוגל להסכים לכריתת אחד מאבריו - אם הוא יודע וחושש שהחולי שפשט באבר זה עלול להתפשט לכל שאר אבריו. מעתה, אומר השכל לנפש, אם תשימי על ליבך את הרעה שתמצא אותך בחברת ההנאות הגופניות - תוכלי להתגבר על ההרגל הארוך בהנאות אלו. הרי למדנו מדו-שיח זה, עד כמה רבה היא רעת ההרגל ובאיזו דרך לעמוד נגד רעה זו. והנה, בשנים הרבות שבהן היו בני ישראל במצרים, הורגלו הם לתועבות הגויים, וגם לאחר שיצאו עדיין קשה היה להם להיגמל מן ההרגלים ההם, עד שתמיד התרעמו והתלוננו: "זכרנו את ה'ה' אשר נאכל במצרים חנם", וכדברי חז"ל: "חנים מן המצוות".

יכולה היתה להיות תרופה נפלאה שתגמול את בני ישראל מן ההרגלים המצריים: אם יתרו ילך עמם במדבר, אז יהיה תמיד לנגד עיניהם מוסר טוב, שהרי הכל ידעו שיתרו היה כהן מדין וגם הוא התרגל לכל תענוגות השירים, ובכל זאת הוא עזב הכל, דבק בתורה ובמצוות, הצטרף לעם ישראל והלך עמם במדבר, בארץ לא זרועה. התבוננות תמידית ביתרו, היתה יכולה להיות התרופה הנאותה לגעגועי ישראל לדגה שאכלו במצרים חנים מן המצוות.

הוא אשר דיבר משה ליתרו: "אל נא תעזב אתנו פי על פן ידעתך חנתנו במדבר", הלא ראית עד כמה קשה לישראל ההליכה במדבר עד שהם כמהים לשוב למצרים, ולכן אני מבקש ממך שתישאר עמנו, ואז - 'והיית לנו לעינים', כי הם יקחו ממך מוסר השכל ויאמרו לעצמם: אם כהן מדין עזב את ביתו הדשן והלך למדבר לחזות בנועם ה' - ודאי שלנו אין להתלונן על שעזבנו את הרגל התאוות בבית העבדים של מצרים!

זו כוונת 'והיית לנו לעינים' - בעצם שהייתך עימנו, תפקח את עיניהם...

”כמראה אשר הראה ה' את משה בן עשה את המנרה” (ח, ד) - אמירת 'למנצח בנגינות' (תהלים ס"ז) בצורת המנורה

כתב הרוקח: א. "אמרו חכמי הקבלה, כל מי שיראה זה המזמור בכל יום מצויר כצורת מנורה, ימצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם, ואם הוא מצויר על ארון הקודש יגן בעד גזירה רעה לקהל". ב. "אמרו חכמים, כל המתפלל זה המזמור במנורה בכל יום בנץ החמה, לא יקרה לו שום גזירה רעה, ויהיה חשוב לפני הקב"ה כאילו הוא מדליק נרות בבית המקדש, ויהיה מובטח שהוא בן עולם הבא". ג. "כל האומר אותו אחר ברכת כהנים בבוקר, בשבעה שבועות של ימי הספירה, לא יקרה לו שום נזק ככל השנה, ויהיה מצליח במעשיו". וכעין זה הובא ב'שלמי חגיגה' (הל' ספה"ע אות לו) מאגרת הרמב"ן, שכל ימי העומר כשאומרים ברכת כהנים, אם יאמר היחיד מזמור זה יצליח במעשיו, ואם יסתכל בצורת המנורה שבו, לא יהא ניזוק כל היום. ומסיים: וטוב לאומרו בכל יום". ושייכות מזמור זה לברכת כהנים, ביאר רבי חיים פלאגי (לב חיים' ח"ג ס' כד) ע"פ דברי המדרש (דב"ר פ"א ט) "אמר הקב"ה לישראל, בעולם הזה הייתם מתברכין על ידי אחרים, לעתיד לבוא אני אברך אתכם".

הרי שלמזמור זה יש שייכות לברכת כהנים. ד. במזמור זה תמצא ז' עניינים נגד ז' קנים שבמנורה, והם: חנינה, ברכה, אור, ישועה, הודאה, שמחה, רננה. כל אלו עתידים להיות לישראל, ויקרא אותם בכוונה ז' פעמים בדרך ויכוון לילך לשלום ולהצלחה. [אוצר פלאות התורה]

וַיִּסְעוּ בְּרֵאשִׁיטָה עַל פִּי ה' - (י, יג) - סיפור

סיפור הרב פרידמן שליט"א: לפני כמה שנים חלה אחד האברכים בעירנו, רחמנא לצלן, גידול התגלה בגזע המח שלו וסיכן את חייו. מהמרכז הרפואי ברמב"ם הפנו אותו למרכז הרפואי "פרסביטריאן" בווישינגטון הייטס שבניו יורק, כדי שיעבור שם ניתוח ראש. מאחר שלא היה מי שילווח אותו לניתוח זה, התבקשתי ע"י רב הקהילה ברכסים להתלוות אליו לארה"ב. הניתוח נקבע ליום שני בצהריים. ארבעה ימים לפני הניתוח היה החולה צריך לעבור בדיקה; היתה זו בדיקה קשה במיוחד. לאחר ביצוע הבדיקה, העלו את החולה לחדרו בקומה ה-17 בבית החולים הענק.

הרופא הזהיר אותי כי מעת סיום הבדיקה, אסור לחולה לזוז כלל במשך עשרים וארבע שעות. בחלל גופו ישנם פצעים פתוחים, וכל תזוזה עלולה לגרום לדימום שעלול לגרום לנזק קשה. ניגשתי לחולה "שלי" ואמרתי לו: "דני, הרופא לא מרשה לזוז עשרים וארבע שעות. אל תדאג, אני איתך! אם תצטרך משהו - אני כאן. לא אלך להתפלל בציבור או לשמוע קריאת התורה, אף לא אלך לבית המשפחה שהזמינה אותי לסעודת ליל שבת. אני איתך! וה' יעזור שתהיה בריא. רק דבר אחד אבקש: אני עוזב אותך למשך כעשרים דקות, אלך מכאן כדי למצוא חנות כשרה בה ניתן לקנות חלות ללחם משנה, בקבוק מיץ ענבים וכמה כוסות פלסטיק כדי לעשות קידוש. אך אני מבקש: דני, אתה לא זז!"

ירדתי למטה, מצאתי חנות כשרה, קניתי כמה לחמניות, בקבוק יין וכוסות פלסטיק, וחזרתי אליו. שבת נכנסה, התפללנו יחד, שרנו "שלוש עליכם" ו"אשת חיל", וניגשתי לקדש. מילאתי בכוס פלסטיק מיץ ענבים, ועוד לפני שסיימתי את הקידוש הופיעו בפתח החדר שני בריונים, כושים גבוהים, רחבים, ומפחידים ביותר. הם באו אליי והראו לי מסמך רפואי בו כתוב כי עליהם לקחת את החולה לבדיקת רנטגן. פחדתי שאם הם ייקחו אותו לרנטגן הוא יזוז. הם דיברו איתי מהר, ואני מבין אנגלית בקושי כשמדברים לאט... אמרתי להם שאסור לחולה לזוז, וזה מסוכן מאוד. בתגובה קבלתי צעקה ויחס מחפיר. הם לקחו את החולה, תפסו אותו בגסות, הרימו אותו, זרקו אותו באלונקה ויצאו איתו החוצה.

הלכתי אחריהם. הם הזמינו את המעלית, וכשהמעלית הגיעה, חשבתי: "ריבוננו של עולם, אני אחלל שבת? אני אכנס למעלית בשבת? ומה יהיה אם החולה יצטרך אותי? אולי הוא יפחד?" שקלתי בדעתי: הלוחצים על הכפתורים - הם גויים, המפעילים את כל מערכת החשמל בניו יורק - הם גויים. התרתי לעצמי. נכנסתי למעלית בשבת (אגב, אח"כ ביררתי ואמר לי שעשיתי כהוגן). המעלית גלשה 17 קומות ועוד שתי קומות מתחת לקרקע, שם ממוקמת מחלקת הרנטגן. בהגענו לשם, התברר לנו כי עומד לפנינו זמן המתנה ארוך... לאחר כמה דקות הובאה אלונקה נוספת לאזור ההמתנה. על האלונקה שכבה אישה מבוגרת, בודדה וללא מלווה, ובמצב קשה! האישה הרימה את זרועה ואותתה לי שאתקרב אליה, חשבתי לעצמי: הרי היא יציר כפיו של הקב"ה! התקרבותי אליה, והיא אמרה לי: "גוט שאבסט". התרגשתי כל כך! אמרתי לחולה: "דני, אתה יודע שיש כאן אישה יהודיה? והיא אפילו יודעת ששבת היום, היא אמרה לי 'שבת שלום'!" התרגשתי מאוד, והחולה אמר לי: "משה, תעלה לחדר, תביא מיץ ענבים, תביא כוס פלסטיק, תעשה לה קידוש! כנראה היא לא שמעה קידוש". אמרתי לו: "אני אעלה לחדר? אני אחלל שבת? לא בא בחשבון"! אך הוא רצה שאני אעלה ברגל דרך המדרגות של החירום עד לקומה ה-17... מחוסר ברירה יצאתי ל'מסע'... מצאתי מדרגות שעולות לרחבת הכניסה. בקומת הכניסה צריך לצאת החוצה למדרגות החירום, אך יש שם בעיה: הדלתות שמובילות החוצה נפתחות כאשר עומדים מול הדלת, באמצעות עין אלקטרונית. כמובן, אסור לעבור דרכם בשבת. חיכיתי, וכשהגיע גוי ברחתי החוצה במהירות.

התחלתי לעלות 17 קומות. בחוץ היה קור עז, כ-24 מעלות מתחת לאפס. כשהגעתי לקומה השבע עשרה, אמרתי: 'ריבוננו של עולם, כשיבנה בית המקדש, אני אקריב קרבן תודה על כך שהגעתי לקומה ה-17! אם הייתי צריך לעלות לקומה ה-18 היה צריך לאשפז גם אותי... עמדתי מול הדלת והתברר לי שהידידת היא פנימית, ואם מישהו רוצה להיכנס לחדר - הוא צריך ללחוץ על הפעמון כדי שהדלת תיפתח. כמובן, אני לא אחלל שבת ולאחץ על הפעמון. עמדתי מול הדלת, ואמרתי: 'ריבוננו של עולם, אינני יודע מה עליי לעשות! לרדת - אינני יכול, וללחוץ על פעמון בשבת - גם איני יכול! מן השמים ריחמו עליי, ולפתע ניגש פנימה איש מתוך המחלקה. הוא חשב, כנראה, שזוהי דלת של שירותים. פתח לרגע את הדלת, הבין את הטעות שלו ואמר: "אני מצטער", ורצה לסגור את הדלת. צעקתי לו: "אל תסגור את הדלת!" הוא נבהל, ואני נכנסתי לחדר והתנצלתי. הגעתי לחדר, "זרקתי" את עצמי על הכורסא, נחתי דקה או שתיים, לקחתי בקבוק מיץ ענבים, כוס פלסטיק וירדתי 17 קומות, חיכיתי שיעבור גוי ויפתח את הדלתות, הגיע גוי, פתח את הדלת, ואני נדחפתי פנימה. מיד מצאתי את המדרגות לרנטגן, ירדתי במדרגות, ניגשתי אל האישה ואמרתי לה שבאתי לעשות לה קידוש. היא הורידה את ציפית הכרית וקשרה אותו כמטפחת לראשה. מזגתי מיץ ענבים, אמרתי את מילות הקידוש, ובסיום הקידוש, לאחר 'שאמרתי ברוך אתה ה' מקדש השבת" היא אמרה "אמן" בקול רם! מוזר! איך היה לה כוח למתוח את מיתרי הקול ולומר כזה "אמן"? היא פתחה את עיניה ואמרה לי: "כבר 50 שנה לא שמעתי קידוש"! היא סיפרה שהגרמנים יימח שמם נכנסו לעיירה שלה, היא ברחת מרפת לרפת, וניצלה. כך הגיעה לאמריקה, לבדה, גלמודה, איש לא ליווה אותה. 50 שנה לא שמעה קידוש! התחוללה בתוכי כזו סערה, כל כך התרגשתי!... התרגשותי גברה עוד יותר כעבור שעה, כאשר נודע לי שהאישה נפטרה. חשבתי לעצמי: ריבוננו של עולם, נסעתי שניים עשר אלף ק"מ וְשִׁמַּתְּ אותי כאן כדי שאישה יהודיה תענה 'אמן' לאחר חמישים שנה שלא זכתה לכך, שעה לפני פטירתה... [אמונה שלמה]

בברכת התורה

דון ברינה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גוג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טוביה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דודי (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון מרים בת עזיזה: כותון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טוביה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה **המצלחה:** אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה ויעל בני פאולה **זיווג המנוח:** זרהבת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther) רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

ברכת מזל טוב שלוחה למשפחת היימן עם הכנסים ילדיהם אלעד ואיתי לנועם עול תורה ומצות

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קרן בת רבקה אילנה יאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נטרה: חות בת לינה: מורית בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל נעמה בת אסתר

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102